در این سری از تمارین هدف پیاده سازی مدل های نورونی مختلف LIF, ALIF, AELIF با استفاده از زبان پایتون بوده است. در کنار این فایل که گزارش تمرین است دو فایل دیگر با نام های زبان پایتون بوده است. در کنار این فایل که گزارش تمرین است دو فایل دیگر با نام های $CNS\_ErfanKarami\_98222079.ipynb$ قرار گرفته اند که فایل اول ماژول حاوی کلاس های مختلفی است که هر کدام یک مدل نورونی را نشان میدهند. نمودار روبرو این مدل های نورونی به همراه سلسله مراتب ارث بری آنها را نشان میدهد.

```
-- AdaptiveMCH | "class for handeling adaptive mechansim in neuron model"

__ NeuronModel |

__ LIF |

__ | __ ALIF

__ | __ ELIF |

__ | __ AELIF

__ | __ QLIF
```

که از این بین ما از سه مدل نورونی خواسته شده در صورت تمرین استفاده میکنیم.

فایل دوم فایل ژوپیتر نوتبوک پروژه است که در آن از مدل های مختلف استفاده شده و خروجی مدل ها به ازای پارامتر ها و جریان های مختلف نمایش داده شده اند.

جریان ها:

در این سری از تمارین ما از پنج نوع تابع جریان مختلف استفاده کرده ایم که این پنج نوع تابع جریان برای هر سه مدل نورونی خواسته شده مورد استفاده قرار گرفته اند.

این جریان ها عبارتند از:

- جریان ثابت $const\_current$: این تابع جریان ثابتی به اندازه pa 4000 در طول زمان تولید میکند.
- $sine\_current$: $sine\_current$: si
  - جریان تصادفی random_current

این تابع در هر لحظه با احتمال $\mathfrak r$ درصد پالسی در بازه pa اون تابع در هر لحظه با احتمال $\mathfrak r$ درصد پالسی در غیر اینصورت جریانی تولید نخواهد کرد.

 $\bullet$ عریان پله ای $step\_current$

این تابع در هر لحظه با احتمال α درصد پالسی به اندازه pa 50000 را تولید میکند. در بقیه حالت ها جریانی تولید نخواهد شد.

• جریان خطی linear_current

این تابع بر اساس ضابطه 3500 + 100 جریان الکتریکی تولید میکند که t همان زمان است.

: *LIF* مدل ■

این مدل ساده ترین مدل نورونی موجود است و بسیاری از مکانیسم های نورون واقعی را مدلسازی نمی کند. با استفاده از این مدل نورونی صرفا زمان اسپایک ها و پتانسیل الکتریکی را به ازای یک جریان ورودی ثبت میکند.

پارامتر هایی که برای این مدل نورونی استفاده شد عبارتند از:

total time frame: 100 mS R: 10 M ohm

dt: 0.03125 mS tau: 8 mS

initial refactory time: 0 mS u rest: -79 mV

refactory period: 0 mS threshold: -50 mV

u_spike: 5 mV

u reset: -68 mV

حال نتیجه اجرای این مدل نورونی به ازای جریان هایی که معرفی کردیم را میبینیم:

• جریان ثابت:

لحظات اسپایک زدن مدل نورونی در زیر مشاهده میشود:

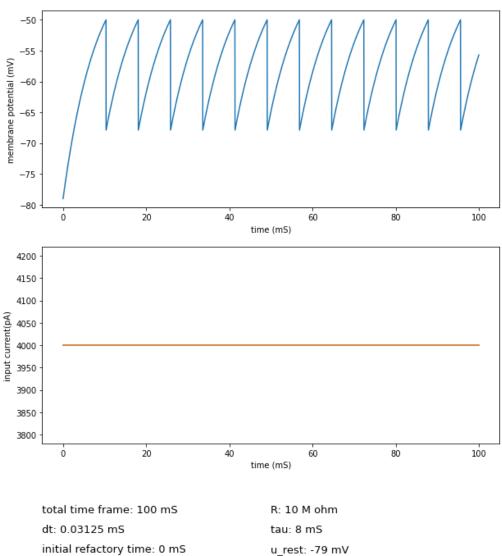
spikes:

[10.3125, 18.0625, 25.8125, 33.5625, 41.3125, 49.0625, 56.8125, 64.562 5, 72.3125, 80.0625, 87.8125, 95.5625]

و همچنین نمودار ها در زیر رسم شده اند $^{'}$

[ٔ] نمودار ها شامل پتانسیل نورونی در زمان مدلسازی، جریان وارد شده به نورون و همچنین پارامتر های مدل نورونی میباشند.

LIF with const current

initial refactory time: 0 mS refactory period: 0 mS

threshold: -50 mV

u_spike: 5 mV

u_reset: -68 mV

مشاهده میشود که مدل نورونی LIF برای یک جریان ثابت با نرخ ثابتی شروع به اسپایک زدن کرده و این روند در طول زمان ادامه می یابد.

• جریان سینوسی:

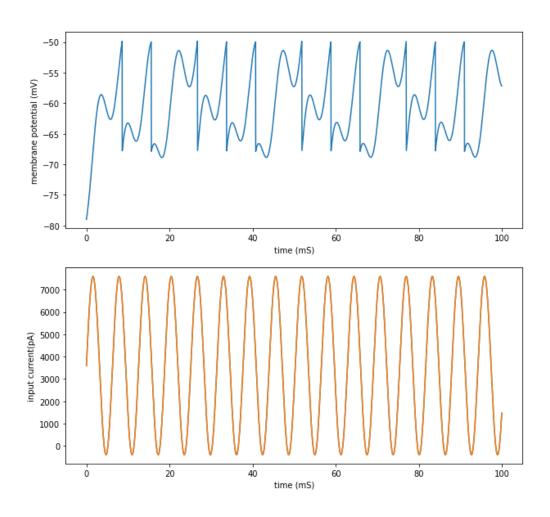
زمان اسپایک ها :

spikes:

[8.59375, 15.59375, 26.71875, 33.71875, 40.71875, 51.84375, 58.84375, 65.84375, 76.96875, 83.96875, 90.96875]

نمودار ها:

LIF with sine current

total time frame: 100 mS

dt: 0.03125 mS

initial refactory time: 0 mS

refactory period: 0 mS

R: 10 M ohm tau: 8 mS u_rest: -79 mV threshold: -50 mV u_spike: 5 mV

u_reset: -68 mV

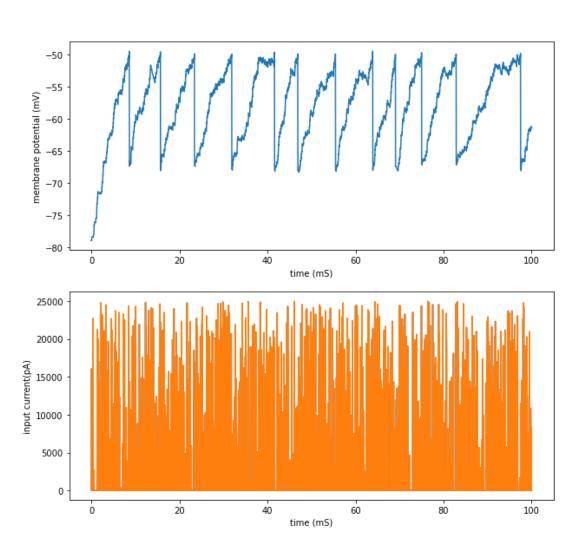
جریان تصادفی:زمان اسپایک ها:

spikes:

[8.625, 15.6875, 23.40625, 31.875, 41.59375, 46.875, 55.4375, 63.90625, 69.0625, 75.0, 82.84375, 97.46875]

نمودار ها:

LIF with random current

total time frame: 100 mS

dt: 0.03125 mS

initial refactory time: 0 mS

refactory period: 0 mS

R: 10 M ohm

tau: 8 mS

u_rest: -79 mV

threshold: -50 mV

u_spike: 5 mV

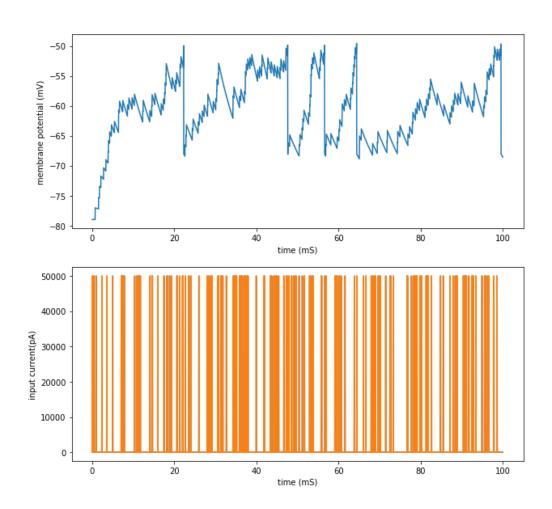
u_reset: -68 mV

جریان پله ای: اسپایک ها :

spikes:
[22.25, 47.59375, 56.5625, 64.375, 99.53125]

نمودار ها:

LIF with step current

total time frame: 100 mS

dt: 0.03125 mS

initial refactory time: 0 mS refactory period: 0 mS

R: 10 M ohm

tau: 8 mS

u_rest: -79 mV

threshold: -50 mV

u_spike: 5 mV

u_reset: -68 mV

با توجه به اینکه در تابع پله ای نسبت به تابع تصادفی احتمال خروجی مثبت جریان کمتری است به وضوح میبینیم حتی با وجود بزرگتر بودن پالس ها تعداد اسپایک های کمتری نسبت به حالت قبل تولید شده اند. این موضوع نشان میدهد تعداد دفعاتی که جریان مثبت میشود و پیوستگی این روند نقش پررنگ تری نسبت به مقدار پالس ورودی در اسپایک زدن نورون دارد.

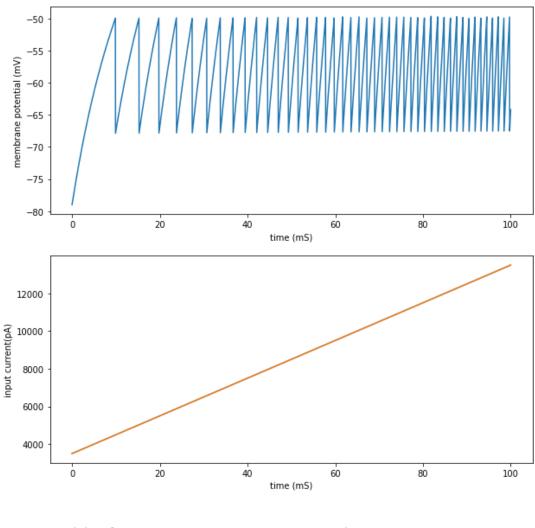
• جریان خطی:

اسیایک ها :

spikes:

[9.875, 15.25, 19.78125, 23.78125, 27.375, 30.6875, 33.78125, 36.6875, 39.4375, 42.0625, 44.5625, 46.96875, 49.28125, 51.5, 53.65625, 55.75, 57.78125, 59.75, 61.6875, 63.5625, 65.40625, 67.1875, 68.9375, 70.65625, 72.34375, 74.0, 75.625, 77.21875, 78.78125, 80.3125, 81.84375, 83.34375, 84.8125, 86.25, 87.6875, 89.09375, 90.46875, 91.84375, 93.1875, 94.53 125, 95.84375, 97.15625, 98.4375, 99.71875]

از شکل صفحه بعد میتوانید مشاهده کنید که با افزایش جریان ورودی نرخ اسپایک های مدل نورونی به مرور بیشتر میشود. طبیعی است که هر چه شیب تابع جریان را افزایش دهیم نرخ اسپایک ها هم افزایش می یابند.

total time frame: 100 mS

dt: 0.03125 mS

initial refactory time: 0 mS

refactory period: 0 mS

R: 10 M ohm

tau: 8 mS

u_rest: -79 mV

threshold: -50 mV

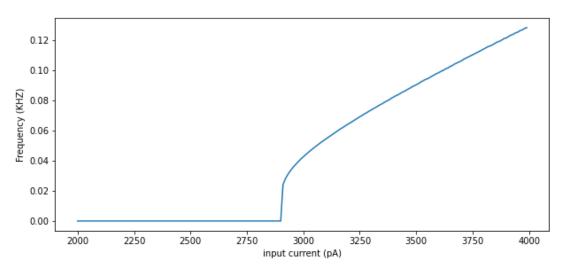
u_spike: 5 mV

u_reset: -68 mV

• فرکانس اسپایک ها به ازای جریان های ثابت:

در نمودار زیر میتوان فرکانس اسپایک های مدل نورونی LIF را به ازای جریان های ثابت در بازه [2000,4000] را مشاهده کرد. این مدل نورونی به ازای جریان های ثابت

کوچکتر از حدودا pA دارای اسپایک فرکانس صفر است و این به این معناست برای جریان های کوچکتر از این مقدار نورون همواره در برای جریان های کوچکتر از این مقدار نورون همواره برای $passive\ membrane\ potential$ رشد بالایی افزایش می یابد و رفته رفته از این شدت افزایش کاسته میشود. frequency for LIF model

• مدل *ALIF* .

این مدل نورونی همان مدل نورونی LIF است با این تفاوت که مکانیسم همان مدل نورونی و تغییرات پتانسیل الکتریکی آن افزوده شده است. این مکانیسم باعث میشود که فعالیت نورون و تغییرات پتانسیل الکتریکی آن علاوه بر جریان وارده به نورون به تاریخچه فعالیت آن نورون هم وابسته باشد.

یکی از کارکرد های اصلی این مکانیسم انتقال پیام های عصبی توام با بیشترین صرفه جویی در مصرف انرژی است.

معادله دیفرانسیل حاکم بر مکانیسم Adaptation به صورت زیر است:

$$\tau_k \frac{dW_k}{dt} = a_k(u - u_{rest}) - W + \tau_k \cdot b_k \sum_{t} \delta(t - t^f)$$

که k نشان دهنده اندیس مکانیسم است. چون در یک مدل نورونی ممکن است بیش از یک مکانیسم مکانیسم مکانیسم اشد. ما در این سری از تمارین برای سادگی تنها یک مکانیسم آداپته شدن را در نظر گرفتیم. هرچند کلاسی که برای این مکانیسم در ماژول مکانیسم آداپته شدن را در نظر گرفتیم این قابلیت را دارد که به تعداد دلخواهی مکانیسم آداپته شدن برای آن تعریف شود.

در ادامه خروجی این مدل نورونی به ازای جریان های مختلفی که از قبل تعریف کردیم آمده است:

• جریان ثابت:

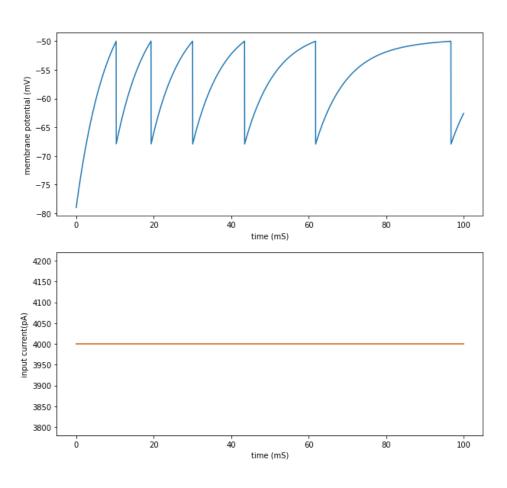
اسپایک ها :

spikes:

[10.3125, 19.3125, 30.03125, 43.4375, 61.75, 96.6875]

نمودار:

ALIF with const current

total time frame: 100 mS

dt: 0.03125 mS

initial refactory time: 0 mS refactory period: 0 mS

a: 0.01

b: 500 pA

tau_adaptation: 30 mS

R: 10 M ohm

tau: 8 mS

u_rest: -79 mV

threshold: -50 mV

u_spike: 5 mV

u_reset: -68 mV

مشاهده میشود که به ازای یک جریان ثابت فاصله زمانی بین دو اسپایک متوالی به مرور زمان افزایش می یابد. این پدیده به علت وجود مکانیسم آداپته شدن در این مدل نورونی است. در واقع نورون در این حالت در صورتی که توسط یک جریان ورودی تحریک شود میتواند به فعالیت خود ادامه دهد و نورون های post synaptic خود را از وجود جریان ورودی آگاه کند و همزمان با کاهش فرکانس اسپایک ها در مصرف انرژی صرفه جویی کند.

• جریان سینوسی:

اسیایک ها:

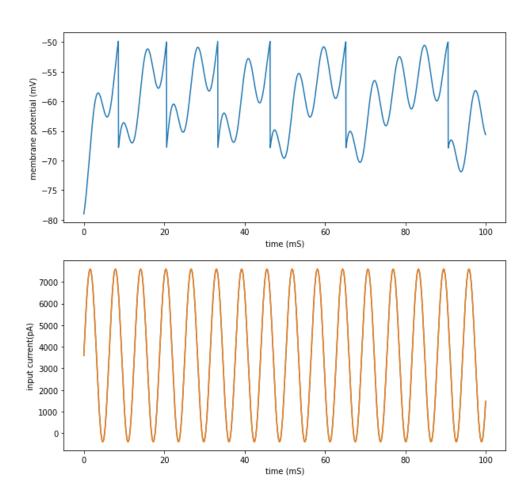
spikes:

[8.59375, 20.5625, 33.3125, 46.34375, 65.1875, 90.625]

** از این قسمت و نیز قسمت قبل این کاهش نرخ اسپایک ها به وضوح مشخص هستند. در جریان هایی که در ادامه بررسی خواهند شد نیز میتوان نتیجه مشابهی را مشاهده کرد.

نمودار:

ALIF with sine current

total time frame: 100 mS

dt: 0.03125 mS

initial refactory time: 0 mS refactory period: 0 mS

a: 0.01 b: 500 pA

tau_adaptation: 30 mS

R: 10 M ohm

tau: 8 mS

u_rest: -79 mV

threshold: -50 mV

u_spike: 5 mV

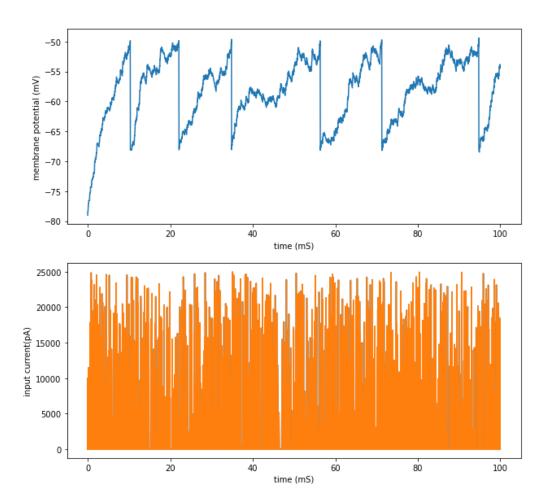
u_reset: -68 mV

افزایش فاصله بین اسپایک های متوالی نسبت به مدل قبل کاملا مشهود است.

جریان تصادفی: اسپایک ها:

spikes: [10.3125, 22.09375, 34.84375, 56.34375, 71.25, 94.75]

ALIF with random current

total time frame: 100 mS

dt: 0.03125 mS

initial refactory time: 0 mS refactory period: 0 mS

a: 0.01 b: 500 pA

tau_adaptation: 30 mS

R: 10 M ohm

tau: 8 mS

u_rest: -79 mV

threshold: -50 mV

u_spike: 5 mV

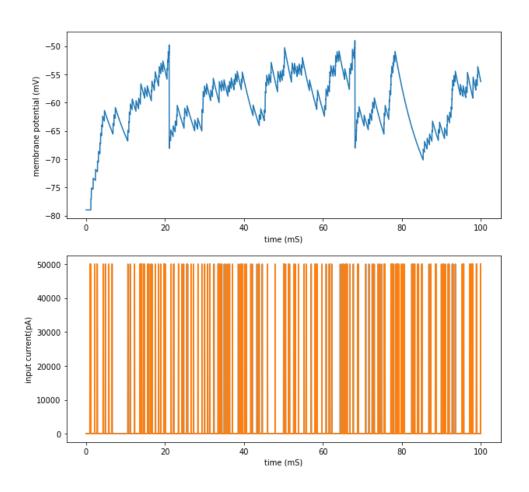
u_reset: -68 mV

جریان پله ای: اسپایک ها :

spikes:
 [21.03125, 68.09375]

نمودار ها :

ALIF with step current

total time frame: 100 mS

dt: 0.03125 mS

initial refactory time: 0 mS refactory period: 0 mS

a: 0.01 b: 500 pA

tau_adaptation: 30 mS

R: 10 M ohm

tau: 8 mS

u_rest: -79 mV threshold: -50 mV

u_spike: 5 mV

u_reset: -68 mV

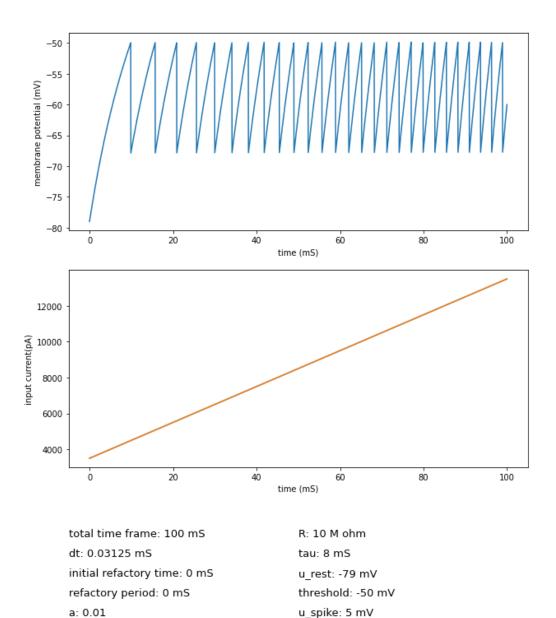
• جريان خطى:

اسپایک ها :

spikes:

[9.875, 15.71875, 20.875, 25.59375, 29.96875, 34.09375, 38.03125, 41.8 125, 45.4375, 48.9375, 52.34375, 55.65625, 58.90625, 62.0625, 65.15625, 68.1875, 71.1875, 74.125, 77.03125, 79.875, 82.6875, 85.46875, 88.21875, 90.9375, 93.625, 96.28125, 98.90625]

ALIF with linear current

مشابه تمام حالت های قبل اگر بین نمودار پتانسیل الکتریکی نورون ها مقایسه انجام دهیم، تاثیر مکانسیم آداپته شدن در کاهش نرخ اسپایک ها کاملا مشخص است.

u_reset: -68 mV

b: 500 pA

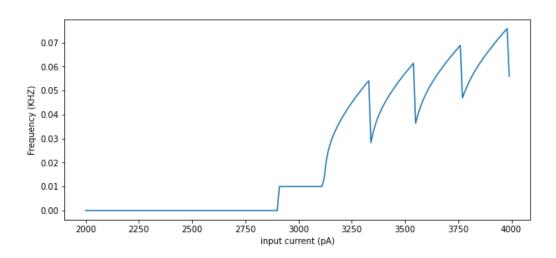
tau_adaptation: 30 mS

• فرکانس اسپایک ها به ازای جریان های ثابت:

در نمودار زیر میتوان فرکانس اسپایک های مدل نورونی ALIF را به ازای جریان های ثابت در بازه [2000,4000]pA را مشاهده کرد. این مدل نورونی به ازای جریان های

ثابت کوچکتر از حدودا PA 2900 دارای اسپایک فرکانس صفر است و این به این معناست برای جریان های کوچکتر از این مقدار نورون همواره در passive membrane potential

frequency for ALIF model

• مدل AELIF:

این مدل نورونی مشابه مدل نورونی ALIF حاوی مکانیسم آداپته شدن نورون است. اما تفاوتی که با مدل های نورونی ALIF و ALIF دارد این است که تابع بازگرداننده نورون به حالت پتانسیل با مدل های نورونی ALIF و ALIF علاوه بر یک ترم خطی، شامل یک ترم نمایی نیز هست. در زیر این ضابطه این تابع آمده است.

$$F(u) = \Delta_t \cdot e^{(\frac{u - \theta_{rh}}{\Delta_t})}$$

ضابطه بالا نشان میدهد که برای مقادیر پتانسیل کمتر از θ_{rh} ترم نمایی بسیار تاثیر کمی در تغییرات پتانسیل نورون دارد. اما بعد از این مقدار تاثیر آن از ترم خطی بیشتر میشود.

از طرفی یکی دیگر از تفاوت های این مدل با مدل های قبلی مشخص بودن Active potential

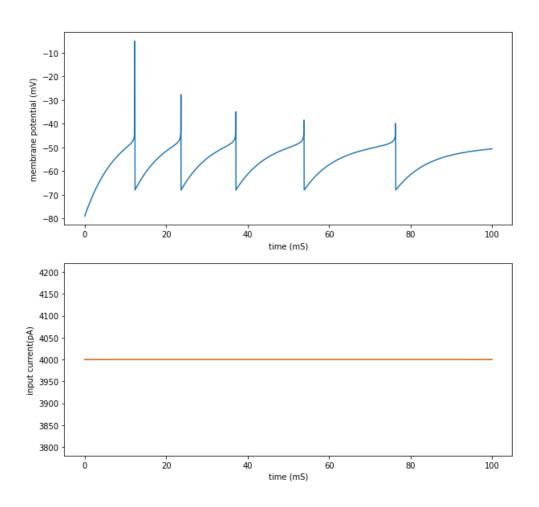
در ادامه خروجی این مدل نورونی به ازای جریان های مختلفی که از قبل تعریف کردیم آمده است:

• جریان ثابت:

اسیایک ها:

نمودار ها :

AELIF with const current

total time frame: 100 mS

dt: 0.03125 mS

initial refactory time: 0 mS

refactory period: 0 mS

a: 0.01

b: 500 pA

tau_adaptation: 30 mS

delta_T: 1 mV

R: 10 M ohm

tau: 8 mS

u_rest: -79 mV

threshold: -50 mV

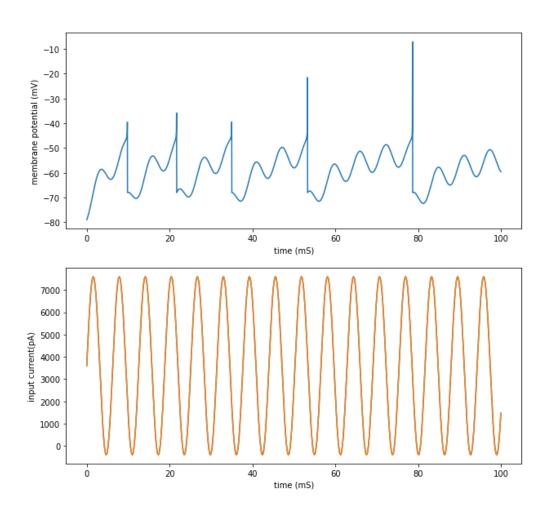
u_spike: 5 mV

u_reset: -68 mV

جریان سینوسی: اسپایک ها:

نمودار ها:

AELIF with sine current

total time frame: 100 mS

dt: 0.03125 mS

initial refactory time: 0 mS

refactory period: 0 mS

a: 0.01

b: 500 pA

tau_adaptation: 30 mS

delta_T: 1 mV

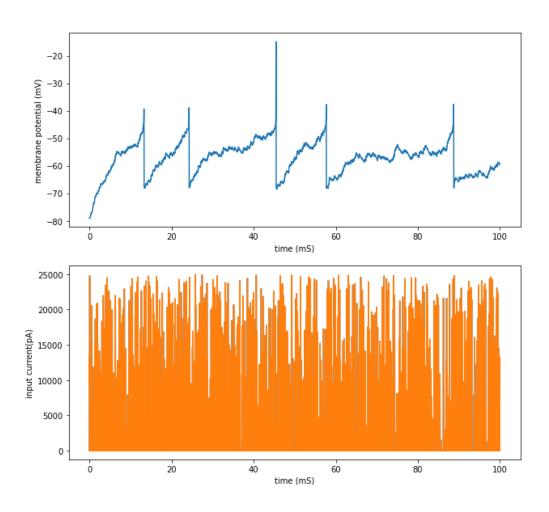
R: 10 M ohm tau: 8 mS u_rest: -79 mV threshold: -50 mV u_spike: 5 mV

u_reset: -68 mV

جریان تصادفی: اسپایک ها:

نمودار ها:

AELIF with random current

total time frame: 100 mS

dt: 0.03125 mS

initial refactory time: 0 mS refactory period: 0 mS

a: 0.01 b: 500 pA

tau_adaptation: 30 mS

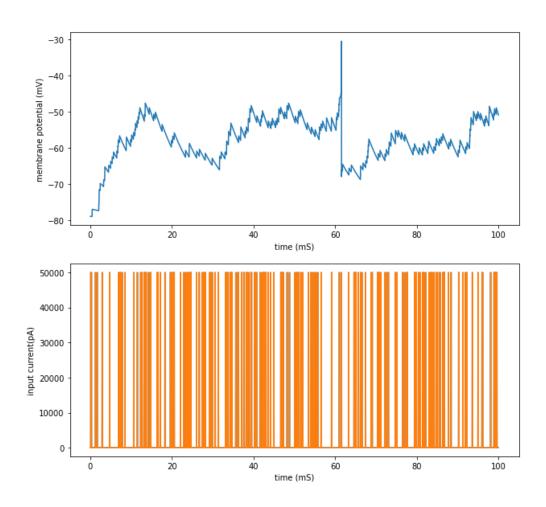
delta_T: 1 mV

R: 10 M ohm tau: 8 mS u_rest: -79 mV threshold: -50 mV u_spike: 5 mV u_reset: -68 mV

> جریان پله ای: اسپایک ها :

نمودار ها:

AELIF with step current

total time frame: 100 mS

dt: 0.03125 mS

initial refactory time: 0 mS refactory period: 0 mS

a: 0.01 b: 500 pA

tau_adaptation: 30 mS

delta_T: 1 mV

R: 10 M ohm tau: 8 mS u_rest: -79 mV threshold: -50 mV u_spike: 5 mV u_reset: -68 mV

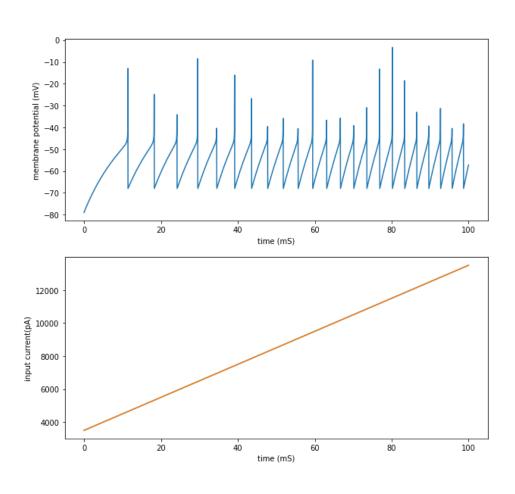
> جریان خطی: اسپایک ها:

spikes:

[11.4375, 18.28125, 24.21875, 29.59375, 34.53125, 39.1875, 43.59375, 47.78125, 51.8125, 55.6875, 59.46875, 63.125, 66.6875, 70.15625, 73.5625, 76.90625, 80.1875, 83.40625, 86.5625, 89.65625, 92.71875, 95.71875, 98.6875]

نمودار ها :

AELIF with linear current

total time frame: 100 mS

dt: 0.03125 mS

initial refactory time: 0 mS

refactory period: 0 mS

a: 0.01

b: 500 pA

tau_adaptation: 30 mS

delta_T: 1 mV

R: 10 M ohm

tau: 8 mS

u_rest: -79 mV

threshold: -50 mV

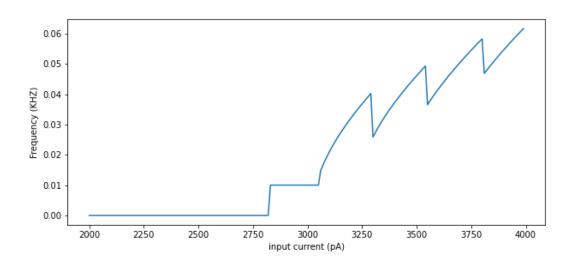
u_spike: 5 mV

u_reset: -68 mV

• فرکانس اسپایک ها به ازای جریان های ثابت:

در نمودار زیر میتوان فرکانس اسپایک های مدل نورونی AELIF را به ازای جریان های ثابت در بازه [2000,4000]pA را مشاهده کرد. این مدل نورونی به ازای جریان های ثابت کوچکتر از حدودا [2800,4000]pA دارای اسپایک فرکانس صفر است و این به این ثابت کوچکتر از حدودا [2800,4000]pA دارای این مقدار نورون همواره در معناست برای جریان های کوچکتر از این مقدار نورون همواره در [2800,4000]pA قرار دارد.

frequency for AELIF model

در این سری از تمارین سه مدل نورونی خواسته شده به همراه پنج نوع جریان مختلف بررسی شد و مقایسه کوچکی هم بین آنها انجام گرفت.